

**CSAPÓ TAMÁS – CSÓKA JÓZSEF – NÉMETH SÁNDOR – SÁGI
FERENC (SZERK.)
BÜK VÁROS MONOGRÁFIÁJA**

POZSGAI ANDREA

Az egyre nagyobb térségi szerepkörrel rendelkező településről, Bükről szóló nagymonográfia 2016-ban jelent meg, mely részlet gazdag képet ad a város történetéről, átalakulásáról/fejlődéséről és jelenkori jellemzőiről. A korábban közkinccsé vált büki monografikus összegzések – melyek terjedelmük alapján nem is tekinthetők monográfiának – tanulmányozása után keltett hiányérzet ösztönözte a település polgármesterét, Dr. Németh Sándort (ELTE – Savaria Egyetemi Központ, Földrajz Tanszék oktatója) a szóban forgó kötet elkészítésére.

A több éves munka eredményeként 844 oldalas kiadvány született, melynek elkészítésében 23 szerző és 57 adatközlő működött közre, főszerkesztő prof. dr. Csapó Tamás és vezetésével 4 fős szerkesztőbizottság végezte a szerkesztői teendőket.

A kötet 11 fő fejezetből és a mellékletekből áll. Az első fejezet Bük történetével foglalkozik, és az őskortól 1526-ig tartó periódust Dr. Dénes József csepregi régész, az 1526-1790 közöttit Dr. Dominkovits Péter soproni történész-levéltáros, az 1790-1945-ig terjedőt a sajnálatosan korán elhunyt Dr. Kocsis Zsolt szombathelyi geográfus, míg 2. világháborútól napjainkig tartó hét évtizedet Dr. Németh Sándor dolgozta fel.

A következő egységben Dr. Baranyai Gábor vázolja fel a város természetrajzát, ahol a természetföldrajzi adottságokon felül a természetvédelem és a települési környezet állapotának értékelése is szóba kerül.

A harmadik fejezetben a település közlekedés-földrajzi helyzetét és térkapcsolatait elemzi Dr. Csapó Tamás.

A negyedik, egyúttal leghosszabb, több mint 100 oldalas fejezetben Bük időbeli fejlődésének településképén megmutatkozó következményeit, emlékeit tárja fel Dr. Németh Sándor Bük város településföldrajza címmel.

A főszerkesztő által ismertetett ötödik rész: a város népességének mennyiségi (demográfiai) és minőségi jellemzőit adja, utóbbi kapcsán kitérve a lakosság nem- és korstruktúrájára, a családi állapotára, iskolázottságára, etnikai összetételére, valamint gazdasági aktivitására.

A hatodik fejezet foglalkozik a város vallási életével úgy, hogy a téma statisztikai ismertetése (Dr. Csapó Tamás) után Bük két nagy felekezetének, az evangélikus gyülekezetnek (Simon Réka lelkész) és a római katolikus

egyházközségnek (Pócza Mária Gabriella óvodavezető és Csóka József) a bemutatására is sor kerül.

Dr. Palkovits István, közgazdász elemzi a hetedik egységben a város gazdaságát. Az általános jellemzőkön és a vállalkozási aktivitáson túl, az egyes ágazatokba is betekintést kapunk. Természetesen külön alfejezetet érdemel a hazánk 4. leglátogatottabb településének turizmusa, Magyar Márta turisztikai menedzser tollából.

Értelemszerűen külön fejezetet kapott a város újkori fejlődését megalapozó gyógyfürdő üzemtörténete. A hévíz feltárását és az arra települt gyógyfürdő korai történetét Pup Vilmos, a vállalat korábbi főmérnöke meséli el, az 1993. január 1-jén megalakult Büki Gyógyfürdő Zrt. bő két évtizedét Dr. Németh István akkori vezérigazgató, míg az utóbbi két esztendő történéseit a mai vezetők – Schaffer Adrienn mb. marketing igazgató, Németh Csaba műszaki igazgató és Vörös Imre vezérigazgató – mutatják be.

A kilencedik (Dr. Baranyai Gábor) és a tizedik fejezet Bük infrastruktúrájával foglalkozik. Előbbi a műszaki infrastruktúrát (közútvételek, utak, épületek) mutatja be, míg az utóbbiban az intézményi infrastruktúra bemutatását több szerző végzi. Az oktatási rendszer történetébe a helyi Felsőbüki Nagy Pál Általános Iskola és Szakközépiskola tanárai, Bogdán Krisztina és Varga Ágnes, az óvodáiba Pócza Mária Gabriella, a civil szervezetek, művelődés, a szociális és egészségügyi szférába Taródi Lajos okleveles szociális munkás, intézményvezető és Sági Ferenc, míg a sportba Kirchknopf Péter és Falussy Péter sportvezetők avatják be az olvasót.

A fő fejezetek sorát a Bük közbiztonságáról szóló rész zárja, amelyet a büki rendőrőrs adatai alapján Dr. Csapó Tamás állított össze. A könyv - terjedelmének csaknem egynegyedét kitevő - 12 melléklettel zárul, amelyek értékes dokumentumokkal, adalékokkal egészítik ki a fő fejezeteket.

Az információkban gazdag leírást számos kép, térkép, diagram, adattábla teszi szemléletessé és figyelemfelkeltővé az olvasó számára.

Elmondható, hogy a monográfiával sikerült betölteni az űrt, egy hiánypótló mű született. A településvezető szavaival élve, a következőknek ajánlom a könyvet: „Meggyőződésem, hogy ez a nagymonográfia nem hiányozhat egyetlen helytörténet iránt érdeklődő könyvespolcáról, eredményei egyetlen magyar világszemléletéből, hatása egyetlen nyugat-dunántúli önzonosság tudatából és szelleme egyetlen büki lelkéből sem.”